
LES ESCOLES VERDES DEL BAIX LLOBREGAT: IES MARIANAO

dossier

JOAN VIVES*

CATEDRÀTIC DE SECUNDÀRIA

L'IES Marianao és un centre educatiu situat a Sant Boi de Llobregat i la sensibilització i educació ambiental hi han estat presents des de la seva inauguració l'any 1983. En el primer número de la revista del centre, publicada per aquelles dates, ja es parlava de canvi climàtic. Durant molts anys es va fer la setmana verda i altres activitats relacionades amb el medi ambient, i també col·laboracions amb diferents entitats i fundacions relacionades amb l'entorn.

El curs 1997-98 es va iniciar un programa al centre per tal que l'educació ambiental formés part de la seva cultura i es van planificar tres àmbits d'actuació: l'"ambientalització" del currículum, la gestió sostenible del centre — que l'alumnat veïés que el centre posava en pràctica el que es deia a classe— i la comunicació al municipi del projecte ambiental.

L'IES Marianao va ser un dels dotze centres que va participar en l'experiència pilot del programa Escoles Verdes. Va rebre el primer distintiu l'any 2001. La participació en aquest programa, i sobretot el contacte amb altres centres com l'IES Narcís Monturiol de Barcelona i l'IES Antoni Pous de Manlleu, va representar un fort impuls a la incorporació d'una gestió sostenible integral a l'institut i, de manera molt relacionada amb aquesta gestió, a l'"ambientalització" dels currículums i els documents estratègics del centre.

A banda de ser una de les Escoles Verdes pioneres de Catalunya, l'IES Marianao ha realitzat un *Comenius* (programa europeu d'intercanvi d'experiències entre diferents centres educatius) d'educació ambiental, de l'any 2003 al

---

* **Joan Vives i Requena**, llicenciat en Ciències Químiques per la Universitat de València. Suficiència investigadora en "Química de la pol·lució de l'aire i de l'aigua" per la Universitat de Barcelona. Catedràtic de física i química d'educació secundària i actualment Coordinador de Qualitat i Escoles Verdes de l'IES Marianao.

2006, amb centres de Suècia i Itàlia. Alumnat i professorat suecs i italians van visitar el nostre centre i el seu entorn, i nosaltres visitarem el centre italià i els dos de Suècia. Va ser una experiència molt enriquidora que ens donà molts ànims perquè van veure que anàvem pel bon camí i no gens endarrerits amb el nostre projecte, sinó al capdavant del centres europeus. L'IES Marianao també participà en el grup d'"ambientalització" curricular dirigit pel grup GRECA de la Universitat de Girona i els Departaments d'Educació i de Medi Ambient i Habitatge, que elabora materials amb aquesta finalitat.

És destacable, així mateix, la bona relació amb l'Ajuntament de Sant Boi i, en especial, amb la Regidoria de Medi Ambient. L'institut participa en les campanyes proposades per l'Ajuntament, forma part com a entitat de l'Agenda 21 del municipi, proposa activitats i aprofita les proposades i duu a terme visites organitzades pel Centre d'Educació Ambiental de Torre la Vila de Sant Boi de Llobregat. En aquest sentit, també és rellevant la col·laboració amb altres centres educatius de la zona, ja que la Comissió Ambiental ha assessorat les altres Escoles Verdes de Sant Boi de Llobregat i ara assessora les escoles que tenen projectes d'innovació en educació ambiental. A més, també ha elaborat materials sobre diagnòsi ambiental amb el CEIP Amat Verdú i sobre gestió sostenible amb el CEIP Benviure, per encàrrec del Departament d'Educació.

El centre, a més, ha presentat el seu projecte en diferents congressos celebrats a la Universitat Autònoma i organitzats per la Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA), a les jornades sobre Educació Ambiental organitzades per l'ICE de la Universitat de Barcelona i d'altres, com les Jornades d'Educació Ambiental organitzades per la SCEA a Olot. També va participar activament en l'organització i celebració de l'Estratègia Catalana d'Educació i Comunicació Ambiental (actualment està elaborant materials amb el programa d'Educació Ambiental de l'ICE de la

Universitat de Barcelona). D'igual manera ha participat en tots els fòrums i jornades organitzades des d'Escoles Verdes i des de la Direcció General de Formació Professional dins del Projecte de Qualitat i Millora Contínua.

dossier

En aquesta línia, l'IES Marianao ha decidit fer un pas més en la gestió ambiental del centre, implantant un Sistema Integrat de Gestió que engloba la norma UNE-EN ISO 9001:2000, certificada des de l'any 2005, la norma UNE-EN ISO 14001:2004, certificada des del 2008, i la verificació pel reglament europeu EMAS al 2009.

Què fem al centre per aconseguir tot el que hem explicat anteriorment?

En primer lloc, definir la nostra política integrada de gestió:

L'IES Marianao té la missió de formar en les habilitats i competències corresponents en les diferents etapes educatives, educar en les actituds de respecte a totes les persones, en els valors socials de prevenció i sostenibilitat, i en la capacitat professional.

L'IES Marianao té la missió de millorar la qualitat de l'ensenyament impartit al centre, i d'integrar el centre en el seu entorn.

La política de qualitat de l'IES MARIANAO consisteix bàsicament a aconseguir augmentar la satisfacció del client, i també a treballar per prevenir i reduir els impactes ambientals generats mitjançant l'aplicació d'una línia educativa basada en els fets següents:

a) LAÏCISME. L'IES MARIANAO és un centre laic que es regeix pel pluralisme democràtic i pel respecte a totes les opcions que el representen (ideològiques, religioses...).

b) FORMACIÓ INTEGRAL. L'objectiu principal de l'IES MARIANAO és la formació integral del nostre alumnat en els valors inherents a una societat democràtica, plural i lliure, i també preocupada per la salut i el medi ambient.

En l'àmbit de la gestió ambiental s'adquireix el compromís de treballar per reduir i prevenir els impactes ambientals de les nostres activitats i serveis, millorant de forma contínua les pràctiques ambientals que es porten a terme al centre.

c) CATALÀ. El català és la llengua utilitzada al centre com a llengua vehicular. L'alumnat, en finalitzar els seus estudis, ha d'expressar-se correctament en català i en castellà.

d) COMPLIMENT NORMATIU. Complir amb la legislació d'aplicació al centre en l'àmbit de qualitat i medi ambient així com altres compromisos adquirits voluntàriament.

e) MILLORA CONTÍNUA. El compromís amb un sistema de gestió integrat de la qualitat i el medi ambient per garantir el compliment dels requisits del client i de totes les normes aplicables i la millora contínua.

A partir d'aquí elaborem un Programa Ambiental que consisteix en les accions següents:

Per completar l'"ambientalització" curricular, s'ha lliurat a totes les àrees el Projecte Curricular Ambiental (PCA), annex del Projecte Educatiu de Centre (PEC), elaborat per un grup de treball on participaren els departaments de Ciències Naturals, Ciències Socials i Tecnologia per adaptar el PCA al nou Decret del Currículum.

Es busca conscienciar l'alumnat de Batxillerat sobre la problemàtica de la contaminació de l'aigua i l'aire amb la inclusió d'aquest tema en la matèria Ciències per al Món Contemporani, i l'estudi de la qualitat de l'aire i l'aigua de Sant Boi, s'inclou a Química de 1r de Batxillerat. Els resultats es fan extensius a la comunitat educativa mitjançant una presentació elaborada pels mateixos alumnes.

També es treballa per conèixer el funcionament d'altres escoles verdes i donar a conèixer el nostre funcionament. Es fan intercanvis amb altres escoles verdes i s'assisteix a fòrums i trobades.

Volem conscienciar la comunitat educativa sobre la importància d'una gestió responsable del centre, tant des d'un punt de vista curricular com de gestió de recursos materials, i aplicar les millores proposades a les ecoauditories del curs escolar 2007-2008. També es vol conscienciar la comunitat educativa sobre l'enorme importància de la recollida selectiva; per tant, es continua aplicant i ampliant la campanya "Triar mola" a 2n i 3r d'ESO, així com la recollida d'oli usat (campanya Ajuntament de Sant Boi).

Mitjançant enquestes, volem conèixer els hàbits i percepcions de la comunitat educativa en relació amb el medi, i passem els qüestionaris següents: enquesta sobre actituds ambientals, enquesta coneixement de l'Escola Verda i 14001 (1r d'ESO i 1r de Batxillerat), enquesta sobre consum d'aigua, consum d'energia i sobre la mobilitat (alumnes i professors). Es vol conscienciar la comunitat educativa sobre la importància de l'estalvi de recursos, minimització de residus, mobilitat sostenible i estalvi d'aigua.

Al llarg del curs es fan diverses celebracions ambientals: Setmana de la mobilitat sostenible, Setmana de l'energia, Diada per la reducció de les emissions de CO₂, Diada de l'aigua, Diada del medi ambient (resum de les altres i residus).

Per interessar l'alumnat sobre el seu entorn, es fa un Projecte de recerca a 2n d'ESO ("De l'aigua, què en sabem") i a 4t d'ESO ("El riu, un nou espai"). Per tal que l'alumnat conegui problemes ambientals i del medi proper es va a tallers sobre contaminació i descoberta del medi.

Per conscienciar la comunitat educativa sobre la importància de treballar sense sorolls, s'elabora un mapa sònic del centre i es compara amb el realitzat el curs anterior.

Per conèixer les espècies vegetals que tenim als patis i jardins del centre, es col·locaran cartells amb el nom dels arbres.

Per disminuir el consum de paper, totes les fotocòpies se centralitzen a la impressora de Consergeria.

Per disminuir el consum d'aigua, s'ha graduat el cabal a 1 L/ pulsació a les aixetes de l'edifici nou i de la resta d'instal·lacions.

Per conscienciar l'alumnat de la importància de l'estalvi energètic, alumnat de 4t de física i química està participant en el concurs "El racó de l'energia" de Gas Natural, i l'alumnat de 1r de Batxillerat en el programa europeu "Ideal-eu".

I passem a l'acció seguint la roda de la qualitat :

PLANIFICAR → DUR A TERME → COMPROVAR → MILLORAR

Planifica la Comissió Ambiental, les accions les fa l'alumnat amb l'ajut del professorat, la Comissió Ambiental comprova, avalua i controla les accions de millora.

Tot seguit, passem a explicar algunes de les accions realitzades el curs passat:

L'IES Marianao programa diverses activitats i jornades durant el curs escolar per tal de formar i sensibilitzar tota la comunitat educativa en temes ambientals, i alhora fomentar la participació de l'alumnat en el SGA (Sistema de Gestió ambiental).

A continuació, detallem algunes de les accions abans esmentades:

Diades ambientals

Durant el curs s'organitzen diverses diades o setmanes per tal de treballar diferents aspectes ambientals.

Setmana de la mobilitat sostenible

Durant aquesta setmana, s'ha informat l'alumnat de les activitats de l'Ajuntament de Sant Boi, i a les tutories s'han treballat activitats sobre mobilitat sostenible i els possibles problemes i solucions que proposaven al web del DMAiH.

Setmana de l'energia

Amb el material de l'ICAEN, el Departament de Ciències, durant tota la setmana, ha tractat amb l'alumnat de l'ESO els problemes relacionats amb l'energia i les seves solucions i les activitats de l'agenda escolar. A l'entrada del centre, s'ha passat un power point sobre l'energia.

Amb l'alumnat de 4C, s'ha sintetitzat biodièsel a partir d'oli vegetal en una pràctica de laboratori. L'experiència s'ha presentat al concurs "El recorregut de l'energia" de l'ICAEN.

D'altra banda, l'alumnat de 1r de Batxillerat també ha participat en el concurs "El racó de l'energia" organitzat per Gas Natural sobre energia.

Diada per la reducció de les emissions de CO2

A tots els grups s'ha fet reflexionar sobre el canvi climàtic amb un pòster del National Geographic, durant les tutories s'han dut a terme les activitats de l'agenda escolar relacionades amb el tema i s'ha projectat el documental Una veritat incòmoda.

Amb l'alumnat de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat, s'ha analitzat la pel·lícula El dia de demà i s'ha passat l'enquesta sobre la mobilitat.

El centre també va participar en l'apagada de cinc minuts de tots els aparells i llums del centre seguint la crida de diverses associacions ecologistes.

Diada de l'aigua

Per a la celebració d'aquesta diada, l'alumnat de l'aula d'acollida va muntar una exposició de la Fundació Territori i Paisatge a l'entrada del centre.

La resta de l'alumnat del centre ha treballat amb la web: L'aigua i l'educació per a la sostenibilitat ¹

Diada del medi ambient

Es va fer una projecció en PowerPoint perquè la comunitat educativa conegués els resultats de les auditories ambientals d'aigua, energia, residus i mobilitat.

A l'entrada, es va muntar una exposició sobre l'aigua de la fundació Territori i Paisatge. Va venir TVE Catalunya per donar a conèixer la tasca duta a terme pel centre.

Es passa una enquesta a la comunitat educativa sobre

¹ http://obrasocial.caixacatalunya.es/osocial/redirect.html?link=http://obrasocial.caixacatalunya.es/CDA/ObraSocial/OS_Plantilla2/0,3418,1x2y2095,00.html

Al costat d'aquestes línies, foto de família d'alumnes, professors i autoritats durant la Diada del Medi Ambient a l'IES Marianao. A sota, a la dreta, taula d'autoritats a una de les aules. D'esquerra a dreta, el director general d'Educació Bàsica i Batxillerat, Jaume Graells; l'alcalde de Sant Boi, Jaume Bosch; la directora de l'IES Marianao, Catalina Muñoz i la directora general de Qualitat Ambiental, Maria Comellas. A l'esquerra, alumnes de primer de batxillerat presentant les auditories ambientals durant la Diada del Medi Ambient, tutoritzats pel Coordinador de Qualitat, Joan Vives.

com veu la certificació per la UNE ISO 14001:2004 i la verificació EMAS que s'ha obtingut aquest curs i que ha estat lliurat el 5 de juny d'enguany.

A les 13h, arribaren la directora general de Qualitat Ambiental del Departament de Medi Ambient i Habitatge, Sra. Maria Comellas, i el director general d'Educació Secundària i de Batxillerat del Departament d'Educació, Sr. Jaume Graells. Aquests dos departaments són els que han fet possible, amb el seu ajut, que el centre hagi obtingut la Verificació EMAS. Van ser rebuts per la directora de l'IES Marianao, Sra. Catalina Muñoz, i per l'alcalde de Sant Boi, Sr. Jaume Bosch.

Tot seguit, l'alumnat de 1r de Batxillerat va fer la presentació de les auditories ambientals que havien realitzat, tutoritzats pel coordinador de Qualitat, Sr. Joan Vives.

Finalment, es va fer lliurament del document que acredita el centre com a centre verificat per EMAS i van parlar el Sr. Graells, que va destacar la magnífica aplicació de les competències bàsiques en la realització de les auditories. La directora general de Qualitat Ambiental va lloar l'es-

forç que representa per un centre educatiu obtenir la verificació EMAS (Reglament 761/2001) i el parlament final va ser de l'alcalde, que va destacar la tasca feta per l'IES Marianao i la resta d'Escoles Verdes de Sant Boi per aconseguir que la població sigui més sostenible.

L'acte acaba amb un dinar/pica-pica al centre.

Treball de Síntesi i Projecte de Recerca

Durant el curs escolar 08-09, l'alumnat de 2n d'ESO ha realitzat un treball de síntesi sobre l'aigua. Una part de l'alumnat es quedà al centre i la resta va fer el treball a la Cala Montgó de l'Escala. L'alumnat de 4t d'ESO ha fet un projecte de recerca sobre el riu Llobregat al seu pas per Sant Boi.

En aquest marc, a l'entrada del centre es muntà una exposició sobre l'aigua i l'alumnat de 4t va fer muntatges fotogràfics sobre el riu Llobregat al seu pas per Sant Boi.

Els dos treballs estan completament "ambientalitzats" i són transversals, és a dir, hi participen totes les àrees que imparteixen classes als grups de l'ESO.

Any 2007-08		
MES	VOLUM TOTAL D'AIGUA RECOLIDA (mL)	PARTÍCULES SEDIMENTABLES EN (mg / m ² · dia)
GENER	1950	1047
FEBRER	1500	775
MARÇ	1200	167
ABRIL	2100	294
MAIG	13600	1370
JUNY	2300	140
JULIOL	7400	373
AGOST		
SETEMBRE	2600	360
OCTUBRE	9780	1117
NOVEMBRE	750	209
DESEMBRE	4300	528

COMPOST	H2O		
	DESTIL·LADA	H2O AIXETA	H2O RIU
NO ₂ ⁻	1 MG/L	0,9 MG/L	1,7 MG/L
PO ₄ ⁻³	< 5 MG/L	< 5 MG/L	< 5 MG/L
NO ₃ ⁻	15 MG/L	4 MG/L	12 MG/L
NH ₄ ⁺	< 5 MG/L	< 5 MG/L	17,5 MG/L
CL ⁻	0	328 MG/L	294 MG/L
CL ₂	1 MG/L	1 MG/L	0 MG/L
NI	< 10 MG/L	< 10 MG/L	< 10 MG/L
DURESA	4,1 MG/L	31,5 MG/L	34,5 MG/L
PB	0 MG/L	0 MG/L	0 MG/L
SO ₃ ²⁻	19 PPM	14 PPM	24 PPM

Taules del control de la qualitat de l'aire i de l'aigua de Sant Boi. A l'esquerra, partícules sedimentables i a dalt, taula de l'aigua.

Control de la qualitat de l'aire i de l'aigua a Sant Boi de Llobregat

En les pràctiques de Química de Batxillerat, l'alumnat de 1r fa analítiques de la contaminació de l'aire (partícules sedimentables i fums negres) i també de l'aigua del riu i de l'aixeta (clorurs, nitrats, fosfats, duresa, pH, alcalinitat, demanda biològica d'oxigen, demanda química d'oxigen, etc.).

L'objectiu és que l'alumnat apliqui les competències adquirides a activitats contextualitzades relacionades amb el medi ambient.

Aplicació de l'"ambientalització" curricular

Els departaments de Ciències Socials, Ciències Naturals i Tecnologia han elaborat un projecte de PCA (Projecte Curricular Ambiental) adaptat als nous currículums amb la introducció de les competències bàsiques. Aquest projecte s'ha lliurat als caps de departament per tal que elaborin les programacions del curs 2008-09 de forma completament "ambientalitzada" i transversal, evitant accions puntuals i treballant tot l'equip docent, de forma conjunta, l'educació ambiental.

Realització de les auditories d'aigua, energia, residus i mobilitat

Com cada curs, des de l'any 2005, l'alumnat de Batxillerat, aplicant el model d'ecoauditoria d'IME de l'Ajuntament de Barcelona, realitza auditories d'aigua, energia, residus i mobilitat. L'activitat està emmarcada dins del currículum i des d'aquest curs dins d'una nova matèria: Ciències per al Món Contemporani.

En les auditories, hi participa tota la comunitat educativa; l'alumnat, primerament, comprova si s'han dut a terme les accions de millora proposades l'any anterior i, posteriorment, realitzen enquestes per copsar l'opinió en relació amb el medi ambient.

Els resultats obtinguts i la comparativa amb els valors de l'any 2007 i 2008 es presenten a la comissió ambiental, al Claustre i al Consell Escolar i s'exposen mitjançant un *powerpoint* a l'entrada del centre. A més, l'alumnat també fa un article de la revista.

Realització d'enquestes

L'alumnat de 1r de Batxillerat, en el marc de les auditories ambientals, han realitzat enquestes sobre aigua, gas, electricitat i residus.

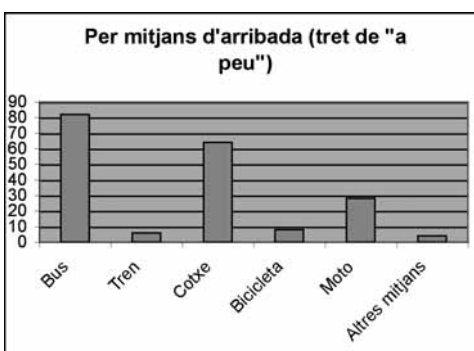
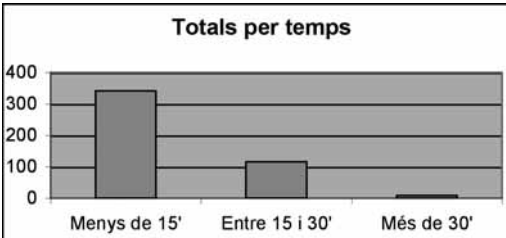
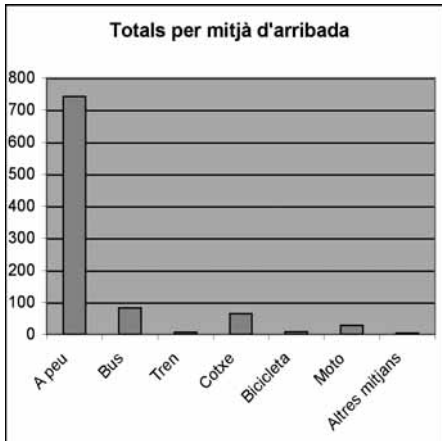
Finalment, també s'ha realitzat una altra enquesta per tal de conèixer si el professorat i els alumnes nous de 1r d'ESO coneixen el funcionament del centre com Escola Verda i la UNE-EN ISO 14001:2004 i el Reglament Europeu EMAS. La consciència ambiental de l'alumnat podria millorar, ja que l'objectiu del nostre centre és capacitar l'alumnat per a l'acció, de manera que sàpiguen defensar i argumentar les seves decisions, fugint de dogmatismes i estudiant la complexitat del medi ambient.

Realització d'intercanvis amb altres Escoles Verdes i la xarxa d'EFQM (Qualitat i Millora Contínua)

Durant el curs escolar, s'han realitzat intercanvis amb altres centres de Sant Boi que tenien plans d'innovació. Presentàrem el nostre projecte d'innovació, que tenia com objectiu la certificació per la ISO 14001:2004, a tots els

IES MARIANAO - EDUCACIO AMBIENTAL - CURS 2007-2008
ENQUESTA DE MOBILITAT DE L'ALUMANT

	Menys de 15 minuts						Entre 15 i 30 minuts						Més de 15 minuts						TOTALS			Total				
	A peu	Bus	Tren	Cotxe	Bicicleta	Altres mitjans	A peu	Bus	Tren	Cotxe	Bicicleta	Moto	Altres mitjans	A peu	Bus	Tren	Cotxe	Bicicleta	Moto	Altres mitjans	Menys de 15'			Entre 15 i 30'	Més de 30'	
1A	22					6															24	7		31	1A	
1B	18	1				8							1								27	1		28	1B	
2A	16			2		8	2														24	2		28	2A	
2B	19	1		2		6											2				25	1	2	28	2B	
3A	21					7															28			28	3A	
3B	21					3						1									25			25	3B	
3C	24			1		3											1				27		1	29	3C	
4A	16	1		1		2											1				18	1		20	4A	
4B	23					1															24			24	4B	
4C	12	1		1		6											1				18	1	1	20	4C	
4D	6	1				1															7			8	4D	
B11	14	2		3	2	5						1									20	2	3	27	B11	
B12	22			2	1	1						1									23		2	27	B12	
B21	11			1		1	2												1		12	2	1	17	B21	
B22	13				1	1															13			14	B22	
M10	2	3			1	2						1									4	4	1	10	M10	
DAI1	7			2		2	1	4	1												8	4	1	17	DAI1	
E10	4			3		7	4					1									11	4	3	20	E10	
ESI2	4					8	2		2				1	1							12	3	1	18	ESI2	
PM2												1												1	PM2	
CGM	2				2				2												2		2	6	CGM	
DAI2	12			3		13				2											12	13	3	30	DAI2	
SC2	2	2		3	1	1			1					1							3	2	1	11	SC2	
E11	1	1		1	1	2	2	12		1											371	41	3	467	E11	
H10	3			3		3						1	2											11	H10	
Totals	295	13	30	4	10	80	29	3	21	5	1	4	4	2	1	1	742	82	6	64	8	28	4	934		
Professorat																										

Taules i gràfics corresponents a la realització de les auditories d'aigua, energia, residus i mobilitat.

centres de Sant Boi que tenien projectes d'innovació, en una jornada celebrada i organitzada al Centre de Recursos Pedagògics de Sant Boi. El Coordinador d'Escoles Verdes va preparar un powerpoint informatiu.

També en el marc de les jornades de bones pràctiques de la xarxa EFQM, el coordinador d'Escoles Verdes de l'IES

Marianao ha donat un curs per afavorir la implantació del sistema de gestió ambiental en altres centres de la xarxa.

Per concloure aquest article, direm que tot l'alumnat del centre participa en el projecte i que més de 40 professors formen part de la Comissió Ambiental; a més, la resta del professorat hi participa des de les aules. De fet, a Sant Boi,

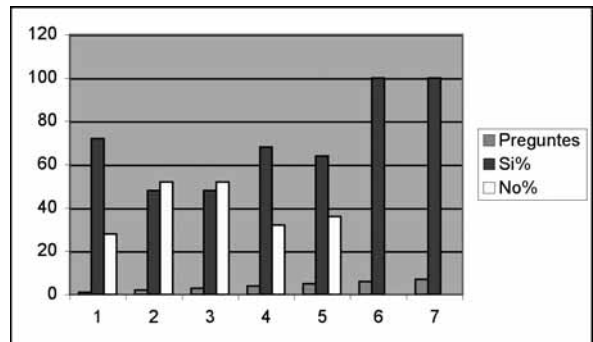
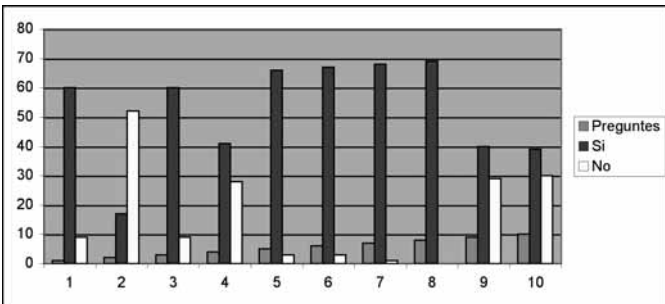
Qüestionaris, taules i gràfics corresponents a la realització d'enquestes.

Enquesta l'alumnat		
1.- Sabies que el nostre Centre pertany a una xarxa d'escoles verdes?	Si [ ]60	No [ ]9
2.- Sabies que el nostre centre ha estat el primer les de Catalunya certificat per la UNE-EN ISO 14001:2004?	Si [ ]17	No [ ]52
3.- Saps què és l'educació ambiental?	Si 60	NO 9
	Si [ ]31	No [ ]27
4.- Al casa feu recollida selectiva de residus?	Si [ ]56	
5.- Al centre es fa recollida selectiva de residus?	Si 66	No 3
6.- Vens al Centre en transport públic o caminant?	Si [ ]67	No [ ]3
7.- Et preocupa la contaminació?	Si [ ]68	No [ ]1
8.- Penses que estalviar recursos naturals és important?	Si 69	No [ ]0
9.- Al Centre s'estalvia recursos naturals?	Si [ ]40	No [ ]29
10.- Fas quelcom per disminuir la contaminació?	Si [ ]39	No [ ]30

QÜESTIONARI	
1.- A alguna de les matèries que imparteixes parles d'educació ambiental?	
2.- Has parlat de recollida selectiva de residus?	
3.- Has parlat de mobilitat?	
4.- Has parlat de la contaminació?	
5.- Has parlat d'estalviar recursos naturals (aigua, energia, etc.)?	
6.- Penses que Centre s'estalvia recursos naturals?	
7.- Fas quelcom per disminuir la contaminació i estalviar recursos?	

Preguntes	Si%	No%
1	72	28
2	48	52
3	48	52
4	68	32
5	64	36
6	100	0
7	100	0

Preguntes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Si	60	17	60	41	66	67	68	69	40	39
No	9	52	9	28	3	3	1	0	29	30

i en concret al barri Marianao, tots els centres públics —CEIP i IES— participen en el projecte d'Escoles Verdes i en l'Agenda 21 de la població. Així doncs, des que comencen l'educació infantil fins que marxen a la universitat, l'Educació Ambiental hi és present, sense discontinuïtats. Durant el proper curs es farà un treball conjunt sobre residus amb el CEIP Benviure i el CEIP Marianao, ja que la majoria de l'alumnat d'aquestes dues escoles estudia l'ESO al nostre centre.

Pensem que és molt important que el nostre alumnat sigui competent per enfocar els problemes ambientals des de la seva complexitat, fugint de situacions catastrofistes i dog-

màtiques; que opinin amb coneixement de causa i, el més important, que actuïn de forma conseqüent; alguns dels nostres antics alumnes han estudiat Ciències Ambientals i el CFGS de Química ambiental, a més, d'altres que treballen en temes relacionats amb l'entorn.

Pensem, també, que viure a Sant Boi els facilita molt les coses; el consistori està especialment sensibilitzat pel tema i el Centre Ambiental de Torre la Vila fa una gran tasca en l'educació per al desenvolupament sostenible i proporciona recursos al centres. No sé si és la població amb més Escoles Verdes per nombre d'alumnes, però sí que m'atreviria a dir que és la més conscienciada.